

Các bạn thường thấy,

Hôm 4 tháng rồi tôi mới dứt bút viết lời thư thứ 5 cho các bạn. Nếu nói làm việc ở đây thì tôi chỉ làm từ 8-4 giờ, nghỉ trưa lại là quên đi 28 km, một chút thư giãn đi chuyển với công việc quá bận rộn, nên về nhà chỉ muốn ngủ thối, nhưng thường đầu được nhẹ nhàng như thế, vì tôi phải đi mua bán đồ đạc để trang bị hoặc học cụ, vật liệu thực hành cho các lớp huấn luyện tại đây thành ra cứ xách xe Honda dầm dề chạy từ chạy lều mãi. Nói chung, chẳng có thư gì ghi hết, ngoại chuyển tâm rồi, ngủ lấy lại sức để làm việc ngày kế tiếp. Bây giờ xin được kể lại, báo cáo những gì xảy ra ở Si Khien cũng các bạn:

Trong tháng 4, Bộ Nội Vụ Thái Lan giải tỏa (release) cho đợt đông báo đến Si Khien trong năm 1984 khoảng 2500 người. Thường, khi có số MOI (Bộ Nội Vụ) thì người tị nạn mới được coi như tị nạn, chứ chưa thì bị xem là illegal immigrant. Lúc đó thì các trại sơ tán bắt đầu vào trại chôn lấp, không còn để nhận cho đi định cư. Số người các đợt cứ 4, 5, 6 vẫn còn, họ ở đây 3 năm hay hơn. Thật tội nghiệp mà cũng trách họ nữa! Nhiều người đến nhờ UNHCR giúp, nhiệt là như tôi, nhưng khổ nỗi, họ không cố gắng học thêm Anh văn thì làm sao họ qua nổi Kỳ phòng vấn? Tôi cũng nên thường hỏi: "Vậy ở đây 3, 4 năm làm gì?" Họ bảo: "Không đủ điều kiện đi nên năm chẳng muốn gì hết"; có người thì tị nạn, được giúp đi qua các hội đoàn Enfants du Mekong, Enfance du VN hoặc quý của Cha Joe thì về quê, cầm các Mỹ mìn, chẳng làm gì hết, sống hơn ở VN phải làm mà vẫn không đủ ăn. Những người như vậy, may ra ít ỏi so với đa số. Nhưng bây giờ họ biết số rồi, có cố gắng nghỉ lại gặp như trở ngại khác. Trung Tâm Huấn Luyện và Giáo dục Trẻ em phải tạm đóng cửa những chỗ cho các phái đoàn đến làm việc vì UNHCR không có Trung Tâm, phải mượn Trung Tâm Phòng Vấn về các Phe Đoàn nên họ cần thư mời phái đẹp. Từ tháng 4 đến giờ, hầu như toàn vào cũng có các phái đoàn Úc, Canada, Mỹ, Hoa Lan, Pháp, Nhật (2 người Pháp Nhật kể họ vì không hiểu tại sao họ ít chịu nhận người tị nạn VN?

phòng gặp tôi. Họ là những người thương phẫn & hàng trăm lần nhà
vì các nước cũng sợ nhận cho họ đi định cư lắm. (5) Số Ông Ba
lão 3² đây khoảng 60 người. UN có chương trình nuôi bồi dưỡng
trẻ cho một số người thiếu dinh dưỡng, nghèo, già cả hoặc đang
chịu bệnh do phác đoàn y tế Nhật tặng cơ. Phác đoàn Nhật thật
đáng thương, họ làm việc rất tận tụy và được nhiều cảm mến
của đồng bào. Trong trại Sikkim, không có người ngoại quốc nào
khác ngoài mấy người Nhật và tôi (quốc tịch Mỹ).

Bây giờ một số bạn viết thư hỏi về việc này, tôi sẽ trả lời sau. Với
tất cả. Nhớ rằng chú. Đừng quên nữa.

Tôi sẽ rời Sikkim khoảng 25/8 đi chơi, rồi về Hoa Kỳ thăm
nhà cho đến đầu tháng 10 mới trở qua Sikkim làm việc lại. Các bạn
ở Hoa Kỳ nếu muốn tôi chúc mừng ^{cho tôi} nói chuyện thì xin tôi chúc
vào tuần lễ thứ 3 của thế kỷ, nếu các bạn muốn biết thêm về Sikkim
Hai tuần lễ đầu tôi dành cho gia đình tôi đó nhé!

Phản chót bức thư này xin kêu gọi các bạn giúp cho 1 việc: Cháu
xin các bạn tiền để cắt một số phòng học lớp tôle, vách tre để làm lớp
học cho đồng bào. Hai Trung Tâm Huấn Nghi và Thanh Niên cũ bị đóng cửa hoặc
ở phác đoàn vào làm việc thì họ không cho đồng bào đi học sợ làm
ồn, phá rối an ninh, trật tự. Mà học được lâu thì tinh thần học hỏi sẽ
giảm sút, tệ trạng xã hội sẽ xấu và nhiều hơn. Tôi có hỏi xin UN
tiền, nhưng họ trả lời không có. Cháu khoảng chừng 2000 ^{hoặc 3000} cái thấy để
cắt khoảng 10-14 lớp học. Tôi có làm một dự án xin được một số
bạn ghé, UN hứa cho nhưng chưa biết chi tiết. Lúc trước, các lớp
học ở dưới ban ghê, học viên và thầy giáo ngồi dưới đất dạy là
thường. Tôi đang nhờ Ban Đại Diện Công-Động xin phép Ông Trại Trưởng
xin được một mảnh đất trống cạnh bên với phòng UN, nơi
1 dãy nhà tôle 1, 2 căn gì đó, hiện xưa là nhà bếp. Nhờ chi
phải trông coi. Qua Công Đổng không được, thì tôi sẽ đi
xin Ông Trại Trưởng. Tôi rất mong các bạn lưu tâm đến
Thư vẫn dài như những lần. Xin cảm ơn các bạn
đọc thư này của tôi.

đến cho đến nay.

những đờn phở với họ tôi cứ tới 10, vì họ vẫn phải nấu tất này, mặc dù đã ném mũc cải tạo, mũc đàu khố, Kém Kép Khá lâu mà cũng mũc xúng húng, xúng ba trong cái cồng đống 5000 người này.

Kin cho các bạn rõ một vài thống kê của Sikhu: ① Trại hiện có Khơ 1700 nữ Việt gốc Hoa hay Miền gốc Hoa, số này gần bằng 1 các đàng Ké-tơ. Khoảng 9.10 tháng tới ở đây từ vài trăm bây giờ là gần 2000 - Tôi e rằng, không chừng thì đây Trại Sikhu sẽ tràn ngập họ nữa không còn là trại tỵ nạn cho đồng bào VN nữa. Với tư cách UN officer, tôi không hề phân biệt, như khi xét về-program, planning hoặc policies thì có cho không ồ. Người Miền không dám tới mấy trại kia vì cực khổ hơn Sikhu nhiều. ② Các cô gái bị nạn hiện tại 110 người, còn một số ở Songkhla. UN chúng tôi đặc biệt quan tâm đến họ, giúp can thiệp di chuyển di tản về quê hương, khuyến khích họ tham gia vào các sinh hoạt của cộng đồng. Ngoài số này, có khá nhiều cô, bà có gia đình con cái đi theo mà lại là chủ gia đình, chồng không có, hoặc chồng bị kẹt hay chết. Cuộc sống của họ khá khăn khổ. Tôi rất thương họ nên thường tìm cách để giúp các hội đoàn tương trợ giúp đỡ thường xuyên. ③ Số trẻ em không thân nhân dưới 16 tuổi ở trong trung tâm Minor là 120; ngoài Trung Tâm là 160. Các em ở trong Trung Tâm đều sống hạnh ngay sung sướng hơn như sự nuôi nấng của Cha Peter Namwong, chúng được dạy dỗ hoàng hôn và được kiểm soát, hướng dẫn bởi 7, 8 giám thị do Khá Thô tuyển trong cộng đồng tỵ nạn. Các em ở ngoài thì cực khổ hơn nhiều, nhiều Khó Khăn, thiếu ăn thiếu mặc... Mấy tháng trước, nhờ sự can thiệp của tôi, có khoảng 70 em được nhận sự trợ cấp thường xuyên 100 Baht/tháng của Aide à l'Enfance. Tôi nhớ nữa nhớ chừng xong và bầu bạn hướng dẫn chúng em đại diện để có quyền liên lạc với Cao ủy cho trẻ. Hiện tôi để riêng 3 phụ tá của tôi lo lo âu tất hồ sơ cá nhân của chúng để chuyển về Bangkok hầu giúp chúng việc di tản về quê hương. ④ Số thanh niên độc thân khá nhiều. Họ là mầm mống mọi vấn đề xã hội trong Trại, họ cũng là những người bị bỏ quên nhất. Đừng nói chi tôi đây, tới bây giờ tôi vẫn chưa có 1 chương trình gì riêng cho họ ngoài việc tổ chức học hành, huấn luyện, trang bị dụng cụ thể thao, hoặc khi nào họ đến với

gái và 1 đứa con đau đớn bị hãm hiếp liệt. Một cô có mang 6 tháng vẫn bị hãm đến đến cuối cùng lên tới 50 tuần thì bị xảy thai. Già đến này chỉ có bà mẹ già trên 50 tuổi và 1 em bé gái 10 tuổi là được thoát sau khi phải von lạy tui không nạn đó. Tất cả những người bị nạn mới tới gặp cảnh không cũng vậy đều đến gặp tôi, không ít thì nhiều, tôi đã giúp đỡ quần áo, tiền bạc để sự đóng góp ít nhiều của các bạn đã chuyển đến tôi để nhiều tháng qua.

Tháng này, như số tiền của Philong và Thuy ở Arlington, tổng cộng được \$400 = 10.800 Baht, tôi đã trao hết cho Hội Phụ Nữ cứu trợ nữ building trong trại 3 giờ đến nghe đến từ đầu năm đến giờ. Sẽ có thư cảm ơn và chữ từ của Hội Phụ Nữ đến cho các bạn. Tháng 5, chị Đồng Thanh ở Florida ghé trại cho hơn \$400, tôi đã sử dụng mua 5 cây sồi đen trắng, cấp cho Hội Phụ Nữ thêm tiền cứu trợ người mới tới, và mua một số đồ linh tinh nữa. Vài đi may quần đen và áo sơ mi cắt tay tay cho các cô gái, các bà, các em bé nghèo. Hội tháng 3, và 4 thì một hội thiện nguyện Tin Lành có cho 1000 yd vải, như học việc lớp cắt may, tôi ra linh cho may áo sơ mi, quần sọt để cấp phát cho trẻ em, học sinh nghèo, hoặc con em đồng bào mới tới. Dĩ nhiên cũng có thất thoát, cũng bị một số người bị nạn có dư lợi trong cộng đồng bị nạn nhờ họ này lợi dụng nên tôi thấy họ mất áo, sơ mi vải của Trại Tam số số. Có chán không? Bạn nào nhận được thư này thì chắc đã biết tại sao tôi từ khuya là tôi chán mấy chuyện "ăn bẩn" đó. Cái nào mà không gửi được thì làm sao họ có thể đảm trách được việc lớn? Vì vậy nên dù có khó khăn, đôi khi tôi cũng nói thẳng với họ rằng: "Cho đồng bào bao nhiêu, tiền bạn bè tôi gửi đến tôi bao nhiêu tôi cho đồng bào hết, mua sắm cho họ hết, chỉ những người mang danh Cộng Đồng mà muốn chia sớt phần đó thì một cái tôi không cho." Còn họ có thể mà về tiền bạc thì tôi trả lời: "Chuyện tiền bạc giữa tôi và bạn bè tôi là chuyện riêng tư của tôi. Việc chi tiêu thì các bạn kể tôi. Nếu tôi có tiền gì quan trọng thì tôi chia tôi với chúng lương tâm tôi và trách nhiệm đối với bạn bè tôi, mà nếu gì đến họ." Dĩ nhiên vậy mới đủ sức đứng đầu với họ và mang sự công bằng

caus khỏ² của các em bé gái xấp xỉ, buồn bực, vật vờ trên
khỏ² với tôi khi tôi thăm hỏi. Các bạn có thể tưởng tượng có em mới 13⁴
tuổi đi với mẹ và em. Nó bị bắt cóc đặng với 3 em gái khác trên 10 ngày
lúc cuối cùng, em và các em gái kia bị quăng xuống biển với chiếc thớt
xứng, trôi mấy ngày liền mới tập được vào bờ. Còn mẹ và các em cuối
em thì cuối cùng đến Mã Lai. Cháu bây giờ thì các bạn hiểu tại sao
tôi lại đi chơi, mà cuối cùng tôi đáp phải có bằng tiền túi tôi, tìm tra
Sungai Besi cho được, dùng mọi phé cách ngoại giao để được chấp
quyền. Mã 8² trả cho vào Sungai Besi có 1 giờ nữa đồng hồ? Thừa
các bạn, tôi đã cảm thông nỗi thống khổ², buồn tủi nhứt của em bé này mà
hết sức em là tôi sẽ kiếm mẹ em và cho mẹ em biết được em hiện ra sao.
Còn từ trại Sikhuin, sao tôi lại đi Songkhla thì sao gọi là đi nghỉ phé?
Cũng một chuyện thương tâm khác: Sikhuin có 1 cô gái khoảng ngoài 30 tuổi
đến từ Songkhla vào thg 5 qua, bạn đồng nghiệp ghé hỏi về từ Songkhla có cho
biết hoàn cảnh của cô, nhg không rõ nhiều. Khi cô tới Sikhuin, tôi tìm
hiểu thêm thì biết gia đình cô gồm Cha, Chị, các em trai, chồng, 3 con và
các cháu tất cả 13 người trên 1 chiếc tàu 24 người bị hải tặc cướp bóc,
đánh đắm tàu và gia đình chị bán trên 1/2 chiếc thuyền còn lại 4, 5 người
trên biển cả và chị hướng kiến từng người thân yêu của mình kiệt sức, bỏ
cuộc.... Khi được 1 tàu Thái vớt, dù trên người mang đầy thương tích, chị cũng
bị chg² nó hãm hiếp, trao từ tay này qua tay khác trên 1/2 thg rồi mới
được thả lên bờ, rồi về Songkhla, rồi lên Sikhuin. Sau này, chị nghe có
1 người cháu gái bị bắt cóc^{54 ngày} được thả ra về Songkhla nên có nhờ UN giúp
để. Tôi xúc động trước nỗi khổ² ngọt ngào đó, nên đã làm một rapport
thật xúc tích, gây nhiều phản ứng thuận lợi cho chị đến ở Ông Đại Diện
Cao ủy T. Nam ở Songkhla đã can thiệp để chị đến đoàn tụ với người Anh
cũng như sẽ cho đứa cháu gái còn lại duy nhất của vợ chị bị mất trên biển
cả được đoàn tụ với chị sớm ở Sikhuin. Khi tôi đi chơi, tôi không có hướ
lạ sẽ thăm cháu chị, nhg khi đến một thành phố chi² cách Songkhla có 30 km
và rồi được người bạn đồng nghiệp UN đi chơi mà không ghé Songkhla là
một điều không an tâm, nhứt là biết được hoàn cảnh của người đàn bà
khốn khổ đó và đứa cháu gái 15 tuổi bị bắt cóc trong 54 ngày đó của chị.

đến phòng văn

khăn nổi rộng hơn và có nhiều người đột 4. Từ tháng 6 đến
đầu tái phỏng vấn. Họ sống rất nhàn nhai. Từ tháng 6 đến
giữa, sau khi có số MÔI, Khmer Cao ủy quân rồi hai đi Phanat
Nikhom để khám xét khu vực và khám xét các khu vực khác. Một số
đã tới Canada, Pháp, Hoa Lan rồi, một số người được Mỹ nhận
thư vẫn chưa được số ở Trại Hoa Kỳ phỏng vấn nên chưa đi. Trong
mấy tháng qua, vì muốn giúp họ, chúng tôi (UN) dù có 4 người,
bỏ anh Cao ủy Trưởng ra, thì 3 người còn lại phải làm trời chết.
May là Trung Tâm Huấn Nghi và Grai Due Trang Niên đóng cửa, nên
không chết.

Tôi một quai đến nổi tuần rồi tôi phải bỏ công việc qua một
bên để làm 1 chuyến du lịch về miền Nam Thái Lan, rồi tiếp
phụ cô đi Kuala Lumpur, rồi sau đó Singapore mà dưỡng sức,
đi ngao du sơn thủy và đi thăm đô đốc. Mỗi về lại nhiệm sở
hôm qua, công việc lại bủ đầu, lại một đống, lại báo nhiều
đồng bào muốn gặp để xin giúp đỡ vật chất, can thiệp việc tù
cử, phải họp với Ban Đại Diện Cộng đồng, Hội Phụ Nữ, Phái
Đoàn Y Tế Nhật Bản, với các bạn trong UN...

Nề tình hình chung của Trại trong các tháng qua: khá. Có nhiều
cải thiện tốt. Sau khi tôi về thăm trại Songkhla, Phanat Nikhom,
và Sungai Besi rồi thì tôi nghĩ là Si Khim có nhiều điểm tốt về
vấn đề an ninh, giúp đỡ, xã hội, giáo dục, y tế hơn. Thế cho nên,
nhiều người sau khi về thăm nhiều trại đều bảo rằng Si Khim khá nhất. Các
thầy Ti Nam cũng công nhận như vậy. Đó là 1 điểm hạn chế ^{kết quả} do sự đóng
góp của nhiều người, nhiều hội đoàn và của cả các bạn.

Trại hiện nay có gần 5000 người. Số người đến lúc này tăng vì
khá nhiều người. Tôi gọi Việt gốc Hoa hoặc Miên gốc Hoa tìm cách vượt biên
đến bờ biển miền Đông an toàn hơn đống báo VN mình nhiều, khi họ vượt
biên đến Songkhla. Lúc này, vấn đề hải tặc hoành hành không giảm mà
có thể nói tăng ác không biết nào tả xiết. Ở Si Khim, thấy cái khổ
của họ, nhất là đống báo tới từ Songkhla, đã với một phần nào thì

Ngày 23/7/85

Chị Thơ thương,

D.M ! Lần gửi qua hả ? Tại sao tui viết thư cho Bà mà Bà không trả lời ? Chị lúc này làm cần, đời sống riêng tui có gì tốt không ? Sau đây có vài việc chị nhận được cho chị ND và một vài việc chị em nhận trả lời cho chị:

1) Báo chị ND sang Bangkok trước 8/10 cũng tốt, ở BKK thì có thể ở nhà ở, và nhà ở gần ODP đi bộ tới rồi; vào thăm các trại Phanat, Songkhla, Sikkin cũng thì phải có giấy tờ, như nếu đi 1 ngày thì máy ra họ cho vào thăm nếu có em đi theo và đi xe VN. Do đó đi Songkhla xa lắm, bỏ ra Songkhla đi! Nếu từ đi chơi ở BKK thì chắc em bỏ chị đi đây đi đó, và 1 mũi, nhờ hệ cook của ở đây đi đây đi đó, và sợ ở có ở nhà, nó ở khỉ, q chắc được. Chị em còn phải làm việc. Có đi chơi thì đi từ BKK rồi về lại BKK (trong hợp lệ của em thì trả bay mới rồi!). Vậy chị ND nên đi như vậy nhé! Từ Bangkok về Hoa Kỳ nên được là ngày 31/8/85.

2) Về của Trữ Mưu, em đã biết tại Sikkin rồi

3) Mua băng Video rồi chụp sang vì kết vụ hệ thống sao đó, băng mỹ đem qua đây xác không được.

4) Về vụ của thợ Tiến mà hồ sơ chị ND chọn cho em biết thư nó viết cho mấy chị, nó bị kết vì JVA, INS bác nó (nó là body guard của Trần Trí Dũng, xem TTD là thân tướng của nó) và thợ nệ ta báo nó là nên bác.

4) Em gửi kèm das sách Tự Nhân Chấn Trĩ do Hội Cựu Quân Nhân chọn, xin tùy nghi và liên lạc tiếp với họ.

Thôi nhé! Gửi kèm thư 5 và cái giấy cam ỏn cho Ph?

Tran Kim Dung
UNHCR / UNRC S. Khin

Na Khon ratchasima Thailand

KHLONG PHAI

UNITED NATIONS
HIGH COMMISSIONER FOR REFUGEES
Branch Office for Thailand

NATIONS UNIES
HAUT COMMISSARIAT POUR LES RÉFUGIÉS
Délégation en Thaïlande

P.O. Box 2-121, Rajdamnern
BANGKOK 10200, Thailand

Mrs. Khue Minh Tho

Falls Church, VA 22043

USA